

For det andet mener vi også, at vi skal være opmærksomme på den udvikling, der er med de bilaterale og regionale frihandelsaftaler, således at disse aftaler ikke på nogen måde kommer til at svække den multilaterale WTO-aftale eller på nogen måde kommer til at skabe konflikt i forhold til WTO-aftalen. Der er en risiko for det her, og derfor mener vi, at man ved ministerkonferencen i Singapore også må fastholde principperne i WTO-reglerne og -procedurerne, således at der ikke indgår bilaterale aftaler rundt omkring i verden, der på nogen måde udfordrer målet med WTO-aftalen.

For det tredje finder vi, at det er meget, meget vigtigt, at det nye diskussionsaftalesystem for at løse konflikter er indgået. Og det er vigtigt, at alle medlemslandene tilslutter sig, og at man forpligter sig til at bruge det på alle de konflikter, der kan opstå, og som vedrører selve WTO-aftalen. Det ser vi også meget gerne at man på Singaporekonferencen får bekræftet.

For det fjerde finder vi, det er vigtigt at få styrket samarbejdet mellem WTO, IMF og Verdensbanken. Her ligger helt åbenbart et samarbejdsområde, som man også bør prioritere. Derfor vil vi gerne have, at man fra dansk side er opmærksom på det og får det med på dagsordenen.

For det femte er det jo en kendsgerning, at de store handelsområder står uden for WTO. Her tænker jeg på Kina og Rusland. Det er klart, at det svækker effektiviteten i det multilaterale handelssystem, og derfor finder vi, det er vigtigt, at ministrene i Singapore får bekræftet, at de vil bestræbe sig på at få udvidet WTO med Rusland og Kina. En sådan udvidelse skal finde sted på en måde, så man sikrer, at de, når de optages, også accepterer de WTO-regler og de discipliner, der nu er aftalt i WTO.

For det sjette mener vi, at WTO er en aftale mellem regeringer – det ligger i sagens natur – men at det er en række brugere, den henvender sig til. Det er virksomheder, og det er handelsforetagender og lignende. Derfor tror vi, det er nødvendigt, at vi fra dansk side også bestræber os på, at man arbejder på at forbedre åbenheden i WTO-arbejdet, således at det ikke kun er regeringer og andre, der har alle informationer, men at alle de, den henvender sig til, også får mulighed for at følge med i, hvad det er, der foregår i WTO.

For det syvende er der hele diskussionen om de industrialiserede lande og de mindre udviklede lande. Her mener vi, at spørgsmålet om at

forhindre misbrug af arbejdskraft, af børnearbejde og have respekt for fundamentale menneskerettigheder selvfølgelig er meget, meget vigtigt.

Men er WTO nu det rigtige sted at prøve på at løse det problem? Ville den rigtige fremgangsmåde, hr. udenrigsminister, ikke være at sige: Jamen ILO er faktisk et mere passende sted for denne dialog og for at finde ud af, hvordan og hvorledes vi på det internationale plan skal prøve at få løst de her ting? For ILO har jo erfaringerne på området.

Så kan man sige efterfølgende, at når så et resultat er opnået imellem landene i ILO, vil det være naturligt efterfølgende at tage det op i WTO-regi og eventuelt implementere det i aftalerne. Det er i hvert fald en fremgangsmåde, som jeg tror vil være væsentlig mere målrettet i forhold til hele problemstillingen, for vi er enige i, at problemet er der, og at det er et problem, der skal løses på internationalt plan.

For det ottende er der hele spørgsmålet om, hvordan vi skal få en globalisering og en liberalisering af verdensøkonomien – hele den forstærkede integration af investering og handel på verdensplan. Det gør det selvfølgelig naturligt, at der også på WTO-dagsordenen sker en forbindelse mellem handel og investering og mellem handel og miljø. Vi er ikke i tvivl om, at det er en naturlig udvikling. WTO har da også taget fat på spørgsmålet; der er jo nedsat et udvalg, der beskæftiger sig med det her.

Men jeg tror også, der er grund til at mane til forsigtighed her. Jeg tror, kravet til ministrene må være, at det, der kan opnås enighed om, i det mindste må forudsætte klare regler for brugen af handelsindgreb i internationale aftaler. Det er lidt den diskussion, vi havde for et øjeblik siden mellem fru Charlotte Antonsen og hr. Jørn Jespersen.

Jeg mener, at det afgørende sådan set ikke er, hvordan og hvorledes man løser det, hvad det er for et forum, man løser det i. Det afgørende er, at der er klare regler for det; for de virksomheder, der skal optræde på verdensarenaen, må vide, hvad det er, de skal forholde sig til.

Det samme gælder, når man har hele diskussionen om økomærkningssystemet. Det er vi faktisk tilhængere af. Det er meget fornuftigt. Men det afgørende må være, at det ikke kan bruges til nye tekniske beskyttelsesforanstaltninger, for så sætter vi jo hele målet med liberaliseringen af frihandelen og det, at vi har lavet regler for frihandelen, over styr.